



Petr Daniš

KLIMA

JE

PŘÍLEŽITOST

**Opravdová řešení
pro naši budoucnost
na Zemi**



*Petr Daniš napsal knihu za i všechny, kdo stále častěji pro
bezraději z budoucnosti z zač
inspirovat žáky, studenty, učel
politiky, podnikatele, sousedy
dalších, co je třeba dělat, aby by
krásným místem pro život.*

— **HANA KORVASOVÁ**
ředitelka centra pro
environmentální
vzdělávání Lipka



*Tahle knížka j
poznání, jak kl
přít. Ponořte se*

— **MICHAL BROD**
vedoucí inform

*Knihy nestraší, netuklédnuje, nevyhýbá se a a
S důslednou argumentací používá rovník
dary je skvělým příspěvkem k porozumění téma
kult a kulturních a hodnotových sporů do věcn*

— **MARTIN VOHÁNKA**
zakladatel a CEO společnosti Eurostep, spolutvůrce
českých podnikatelů k 2. ekonomické transformaci



Část I.

- 1  NAŠIM CÍLEM JE ČISTÁ NULA
- 2  VYRÁBÍME ČISTOU ENERGII
- 3  ELEKTRIFIKUJEME DOPRAVU
- 4  PŮL PLANETY PŘÍRODĚ
- 5  VYŘEŠÍME JÍDLA
- 6  PROMĚNÍME PRŮMYSL
- 7  ODEBÍRÁME UHLÍK
- 8  INOVUJEME A INVESTUJEME DO LEPSÍHO SVĚTA
- 9  MĚNÍME POLITIKU A PRAVIDLA HRY
- 10  SÍLA HNUTÍ

Co
musíme
udělat
společně

1 Naším cílem je čistá nula

Nikdo si nemůže vybrat sám za sebe, že bude žít v nízkouhlíkové ekonomice. Cílem není sebeočista, ale strukturální změna.

— LEAH CARDAMORE STOKES

Vždycky to vypadá nemožné, dokud to není hotové.

— NELSON MANDELA



Dopady změny klimatu: vlny veder, sucho, lesní požáry, křovcové kalamity, ale také intenzivnější bouřky, srážky a povodně. To vše nás v rostoucí míře čeká, pokud nezastavíme globální oteplování a neuděláme vše, co je v našich silách, pro stabilizaci klimatu Země. Na obrázku se setkávají dva bouřkové systémy nad Hayman Burn Scar, lesy v Coloradu poškozenými rozsáhlými požáry.



2 Vyrábíme čistou energii

Když si vezmeme rychlé tempo inovací a klesající ceny čistých zdrojů energie, velká část fosilního průmyslu bruslí na překvapivě tenkém ekonomickém ledě.

— MARY ANNE HITT

První princip, jak bojovat proti klimatické krizi byl jednoduchý: přestaňte co nejrychleji pálit uhlí, ropu, plyn a stromy. Dnes nabízím druhé základní pravidlo, které to první doplňuje: určitě už *nestavme nic nového*, co umožňuje hoření.

— BILL MCKIBBEN



Takto vypadá téměř idylická venkovská krajina u obce Mölsheim. V roce 2020 větrné turbíny v Německu poprvé předstihly uhelné elektrárny a staly se největším výrobcem elektřiny v zemi. Celkový podíl obnovitelných zdrojů se zde blížil polovině produkce. Větrníky umístěné ve vhodných lokalitách se dnes přetahují se solárními panely o pozici nejlevnějšího zdroje elektřiny a jsou příslibem čistší budoucnosti.

3

Elektrifikujeme dopravu

Porsche je poslední baštou pro fanoušky silných motorů. Takže když i oni začínají vyrábět elektrická auta, poznáš, že svět se opravdu mění.

— CHRIS HARRIS

Místo toho, abychom stále jen vylepšovali automobil, bychom se měli zaměřit na to, jak v budoucnosti transformovat celou dopravu.

— HANS-PETER DÜRR



Dopravní tepna Yan'an protíná centrum Šanghaje. Kvůli ucpaným silnicím a znečištěnému ovzduší dnes město kontroluje počet nových aut a investuje do rozvoje veřejné dopravy. Jen metro se zhruba 20 linkami, 800 kilometry kolejí a 500 zastávkami přepraví až 13 milionů cestujících denně. Do roku 2035 se má jeho síť zdvojnásobit a k tomu přibudou další trasy vlaků a tramvají. Jízdní kolo si můžete půjčit téměř na každém rohu. Na celém světě stojíme před výzvou, jak se dopravovat chytřeji.



5

Vyřešíme jídlo

Dnes už nejde mít jídelníček jako doposud a zároveň planetu takovou, jak ji známe. Buď se musíme vzdát některých našich stravovacích návyků, nebo se musíme vzdát naší planety. Je to takto přímočaré, takto děsivé.

— JONATHAN SAFRAN FOER

Když chceme pomoci růstu plodin v půdě, měli bychom přestat spoléhat na technologie a chemické látky. Půda to dokáže sama o sobě, jen ji musíme obnovit.

— JANE ZELIKOVA



Toto pole je jiné. Namísto hluboce zoraných brázd tady najdete životem kypící lány slunečnice, jetele, svazenky, ředkve a pelušky. V okolí Rajhradu se zemědělci z DVP Agro rozhodli hospodařit regenerativně: vyhýbají se orání, vysazují spoustu meziplodin a obměňují různé plodiny a meziplodiny. Tím vrací organickou hmotu do půdy, zabraňují erozi, zvyšují půdní vlhkost, snižují potřebu hnojiv a spějí ke stabilnějším výnosům. A postupně narůstá i množství uhlíku v půdě.



6

Proměníme průmysl

Dostali jsme se do bodu, kdy už pro velké společnosti nebude levnější dále přehlížet své emise...

— ERIC TRUSIEWICZ

Výrobek, který se nedá opravit, přestavět, předělat, znovu využít či přeprodát, zrekonstruovat, recyklovat nebo zkompostovat, by se měl lépe vymyslet. Anebo rovnou stáhnout z výroby.

— PETE SEEGER



James Wakibia je tváří odporu proti jednorázovým plastům nejen v rodné Keni. Své fotky plastů v krajině sdílí na sociálních sítích, uspořádal petice i kampaně. Inspiroval jeden z prvních zákonů na světě, který zakázal používání běžných plastových tašek. Ani to však nestačí. Dokud nezavedeme zpětný odběr PET lahví, budou dále zaplavovat skládky, spalovny i přírodu. A rostoucí výroba plastů bude uvolňovat stále více skleníkových plynů.



7 Odebíráme uhlík

V mých nejdivočejších snech ke mně mluví semínka všech rostlin a volají: Na všech prázdných místech země nás zasad a nech nás růst. Na všech mezích sázej semínka.

— JANISSE RAY

Letíš k nám do Evropy a apka ti v telefonu oznámí, že jsi právě propálil 1,7 tuny CO_2 . Chceš je odebrat? Ano? My to pro tebe uděláme. Stačí kliknout. Zaplatíš kreditkou. A pak dostaneš kámen z CO_2 za každou tunu, které se zbavíš. Tak to je můj sen.

— JAN WURZBACHER



Švýcarská firma Climeworks dokáže ve své továrně pochyvat CO_2 ze vzduchu a napumpovat ho hluboko pod zem, kde se po reakci s horninami promění v kámen. V provozovně postavené na Islandu vše pohání obnovitelná geotermální energie. Plány na rozšíření technologie DAC (Direct Air Capture) jsou velkolepé a mnozí experti je považují za naši jedinou šanci, jak snížit množství uhlíku v atmosféře.



Inovujeme a investujeme do lepšího světa

Teď je levnější Zemi zachránit než ji zničit.

— HAL HARVEY

Vyřešení změny klimatu přinese, z povahy věci, jedno z nejrychlejších zlepšení životní úrovně v lidské historii.

— SOLOMON GOLDSTEIN-ROSE



Paprsky slunce odražené z 2 650 obřích zrcadel roztaví v centrální věži sůl, která cirkuluje a vyrábí vodní páru na pohon turbíny. Díky akumulaci tepla dokáže systém fungovat až 15 hodin bez slunečního záření, což v podmínkách jižního Španělska znamená i několik rýdnů na plný výkon. Gemasolar byla v roce 2011 první komerční elektrárnou s touto technologií, dnes stojí ještě větší v USA, Číně, Jižní Africe, Chile, Maroku či Izraeli. Inovace a investice stále zrychlují.



Foto: UN Climate Change, CC BY 2.0

9

Měníme politiku a pravidla hry

Někteří hráči mají ve společnosti více moci než ostatní a rozhodují o tom, jak naše ekonomika funguje a jakým palivem ji poháníme.

— LEAH CARDAMORE STOCKES

Abychom vůbec měli šanci, že do roku 2050 dáme dohromady 100% řešení, svět bude potřebovat opravdové, odvážné lidry.

— SOLOMON GOLDSTEIN-ROSE



Dohodnou se? Světoví lídři na začátku konference OSN o změně klimatu v roce 2015 v Paříži. Nakonec to vyšlo. Jakkoli je Pařížská dohoda trochu bezzubá, vůbec poprvé se politici shodli na jasném společném cíli na ochranu klimatu – udržet nárůst průměrné globální teploty výrazně pod hranicí 2 °C oproti hodnotám před průmyslovou revolucí, a nejlépe pod hranicí 1,5 °C.



10 Síla hnutí

Času je mnohem méně, než si myslíme...
Každého vítáme. Každého potřebujeme.
Prosím, přidejte se.

— GRETA THUNBERG

Lidé, kteří se spojí, mohou změnit veřejné
politiky. Lidé, kteří drží pospolu a vyrazí
za společným cílem, mohou změnit cokoli.

— JANE FONDA

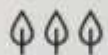


Namísto do školy vedly kroky některých brněnských studentů v pátek 3. 5. 2019 na demonstraci za klima. V našich městech jich byly desítky až stovky, v mnoha světových metropolích to však byly desetitisíce až statisíce. Fridays for Future, Sunrise Movement, Extinction Rebellion a další hnutí vyvolala největší vlnu environmentálních protestů v historii, přitáhla pozornost médií a veřejnosti a v řadě zemí rozpohybovala váhající politiky, byznysmeny a úředníky k důslednější ochraně klimatu.

Část II.

- 1  PŘESTAŇME SE VYMLOUVAT A PUSŤME SE DO TOHO
- 2  PŘECHÁZÍME NA ČISTOU ENERGIÍ A ŠETŘÍME S NÍ
- 3  DOPRAVUJEME SE ŠETRNĚ
- 4  JÍME ODPOVĚDNĚ
- 5  NAKUPUJEME MÁLO A JEN TO, CO VYDRŽÍ
- 6  OBNOVUJEME PŘÍRODU, TVOŘÍME DIVOČINU
- 7  STÁVÁME SE KLIMATICKY POZITIVNÍ
- 8  OVLIVŇUJEME DRUHÉ A SPOLEČNĚ PROSAZUJEME ZMĚNU
- 9  VOLÍME PRO KLIMA A ŽÁDÁME ŘEŠENÍ
- 10  VZDĚLÁVÁME (SE)
- 11  VYTVÁŘÍME SI VLASTNÍ SEZNAMY ÚKOLŮ

Co může
udělat
každý
z nás



Petr Daniš

KLIMA

JE

PŘÍLEŽITOST

**Opravdová řešení
pro naši budoucnost
na Zemi**



Je to zásadní dílo. Zajímavé, čtivé a srozumitelné. Knihu velmi doporučuji každému, kdo se chce lépe orientovat ve výzvách spojených s globální změnou klimatu a kdo chce pomoci s jejich řešením.

— **PROF. BEDŘICH MOLDAN**

první český ministr životního prostředí a zakladatel Centra pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy

Petr Daniš napsal knihu za nás a pro nás všechny, kdo stále častěji propadáme bezraději z budoucnosti a zároveň máme inspirovat žáky, studenty, učitele, předníky, politiky, podnikatele, sousedy a mnoho dalších, co je třeba dělat, aby byl svět krásným místem pro život.

— **HANA KORVASOVÁ**

ředitelka centra pro environmentální vzdělávání Lipka



V dnešní době plné negativních zpráv a ve spleti dezinformací o změně klimatu potřebujeme především ukazovat řešení a pozitivně motivovat ke změně. Tato kniha může být v cestě za lepší budoucností velkou oporou a motivací.

— **LUCIE MÁDLOVÁ**

zakladatelka a výkonná ředitelka Asociace společenské odpovědnosti



Tahle knížka je poučným návodem čerpajícím z nejnovějšího poznání, jak klimatický problém řešit, ne se o něm donekonečna přit. Ponořte se do ní, stojí za to!

— **MICHAL BROŽA**

vedoucí informační kanceláře OSN pro Českou republiku

Knihou nestraší, neukládá, nevyhýbá se a ani nezjednodušuje. S důslednou argumentací podloženou rozsáhlým studiem a tvrdými daty je skvělým příspěvkem k porozumění úmatu, přičemž přerušuje diskuzi s kulturních a hodnotových sporů do věcné roviny a hledání cesty.

— **MARTIN VOHÁNKA**

zakladatel a CEO společnosti Euroweg, spoluzodpovědný za výzvy českých podnikatelů k 2. ekonomické transformaci





www.klimajeprilezitost.cz

